CONIECTVRAM DE SENSV LEGIS VIII. PRINC. D. DE SERVITVTIBVS

EXHIBET

AC

ORATIONEM INAVGVRALEM

SOLENNI RITV HABENDAM

INDICIT

GEORGIVS FRIDERICVS KRAVS D.

TITVLORVM DE VERBORVM SIGNIFICATIONE ET REGVLIS IVRIS PROFESSOR PVBLICVS ORDINARIVS

Digitized by Google

Digitized by Google

Quamuis ſat multae grauesque exiſtant interpretum querelae de obſcuritate plurimorum fragmentorum, quae, ex ſcriptis IVLII PAVLLI ICTI, in iurisprudentia Romana ſuperſunt, cuius abruptam nimis conciſamque ſcribendi rationem, non vno in loco,[a] accuſat IACOBVS CVIACIVS, quemque, ſi in manibus habuiſſet, per capillos interrogare RAPHAEL FVLGOSIVS decreuerat[b]: ſummum tamen iſtum ICtum merito excuſat vir, omnibus accurati legum romanarum interpretis dotibus abunde in-

a) *ad Africanum, tractat. V. in explic. L. 88. D. ad L. Falcid. et Obſeruationum L. XXII. cap.* 36.

b) *ad L.* 17. *D. de inoffic. teſtam.*

Digitized by Google

ſtructus, CORNELIVS VAN BYNKERSHOEK [c], qui, ſi quam habeat conciſum dicendi genus difficultatem, hanc, verborum rerumque examine attento, facile ſuperari poſſe, contendit. Illis vero locis Paullinis, quorum explicatio admodum turbauit interpretes, non immerito annumerabimus agitatiſſimam Legem VIII D. de Seruitutibus, vbi Iureconſultus ſic ait:

VT POMVM DECERPERE LICEAT, VT SPATIARI, ET VT COENARE IN ALIENO POSSIMVS, SERVITVS IMPONI NON POTEST.

Equidem ipſa huius legis lectio, ſi verba tantum conſideres, adeo aperta eſt, vt omnino criticae manus nullo indigeat auxilio. In eo quoque inter omnes fere conuenit, quod nonnullis iſtis ſpecialioribus exemplis, ſeruitutes, voluptatis tantum cauſa conſtitutas, generalius indigitauerit PAVLLVS. [d] At hoc ſolicitat multos, quod ICtus rationem ſui dogmatis reticuerit penitus, ex qua demum intelligi recte potuiſſet, num de omni ſeruitute, perſonali pariter ac reali, eaque tam vrbana, quam ruſtica, an de ſingulari ſaltem ſpecie, fuerit locutus; et vtrum regulam tantum veteris ſtrictique iuris, an ad vſum quoque ſuorum tem-

porum

c) *in comment. ad L. lecta 40. D. de reb. cred. cap. I. et cap. IX.*

d) *vid. quos paullo poſt coniunctim citaui.*

Digitized by Google

porum pertinentem, tradere voluerit. Vnde factum eſt, vt interpretum alii aliter, pro ſuo quisque ingenio, ea de re ſubducendas eſſe rationes exiſtimauerint. Id quod ex iis, quae hanc in rem poſt Gloſſatores a CVIACIO,[e] GVILIELMO FORNERIO,[f] GERARDO NOODT,[g] BACHOVIO,[h] SCHILTERO,[i] VLRICO HVBERO,[k] eiusque filio, ZACHARIA HVBERO,[l] CHRISTIANO THOMASIO,[m] et aliis pluribus, ex parte ſpecioſe, diſputata ſunt, ad intelligendum ſatis erit. Sed ſingularum opinionum indicem dare, nec vacat, nec magnopere opus eſt, cum praeter Gerardum Noodt, plerique, quos euoluere mihi licuit, quamuis varia cum ſpecie, id agant potiſſimum, vt ſeruitutem, quae in mero voluptatis fructu conſiſtat, aut omnino ſeruitutem quandam, aut certe realem eſſe poſſe, negent; a quibus Noodtius in eo diſcedit, vt Paullum tantum de veteri ſtrictoque iure capiendum eſſe, cenſeat. Licet autem eatenus Noodtii ſententiam, aſſenſum merituram,

e) *Obſeruat. L. XXIV. cap. 22.*
f) *Selectionum L. II. c. 28 in Theſauro Ottonis Tom. II.*
g) *probabil. L. I. c. II. et III.*
h) *Inſtitut. L. II. tit. III. §. 4.*
i) *Exercit. ad Pand. XIIX. §. 2.*
k) *in Prael. Pandect. tit. de Seruit. §. 6.*
l) *Diſſertat. L. III. diſſ. 2. c. 1.*
m) *in Scholiis ad all. l. Vlr. Huberi.*

Digitized by Google

ram, pluribus ex cauſis exiſtimem, vt, etiamſi fortaſſis, quod HO RATIVS[n] ait,

- - - *non ita Romuli*
praeſcriptum, et intonſi Catonis
Auſpiciis, veterumque norma

fuiſſet, certe Paulli aetate, creſcente ſeculi luxuria, etiam voluptarium ius, realis ſeruitutis lege, acquiri potuerit, neque hoc generatim a Iureconſulto noſtro negatum videatur; id tamen vereor, ne modus, quo explicare mentem Paulli Noodtius tentauit, violentus nimis exiſtat. Eum enim ita intellectum vult, quaſi ſcripſiſſet: *talem ſeruitutem imponi quidem non poſſe*, (ſcilicet veteri ac ſtricto iure) *ſi tamen imponatur*, *vtilem fore impoſitionem*, *quia hoc iure vtimur.* At, ſi haec ICti mens fuiſſet, non excuſanda eius foret negligentia, ſiquidem, vt recte obiicit ZACHARIAS HVBERVS,[o] meram iuris antiqui regulam, ſuo tempore falſam, absque iuris recentioris mentione, propoſuiſſet.

Alia autem, et, niſi fallor, facilior adhuc, explicandae mentis Paulli ſuppetit via; quem in dicta leg. VIII. ſaltem de iure praediorum ruſticorum locutum, ideoque generatim ab ipſo negatum

haut

n) *Carminum L. II. Od. XV.*
o) *all. Diſſert. L. III. diſſ. 2. c. 1. ſ. 6.*

Digitized by Google

haut eſſe, quod ius decerpendi pomi, ſpatiandi, coenandiue in alieno, etiam realis cuiusdam ſeruitutis iure imponi poſſit, multum, ſi recte colligo, probabilitatis habet. Coniecturae rationes fere hae ſunt.

Videlicet fragmentum, de quo agimus, ex Paulli libro decimo quinto ad Plautium eſſe deſumptum, ipſa legis inſcriptione monemur. Iam reliquas, ex eodem ICti libro excerptas, et a iuris Iuſtinianei architectis per diuerſos Pandectarum titulos diſperſas, in conſilium adhibeamus reliquias; quem, cum alias, in eruendo legis ſenſu, aptiſſimum eſſe, a pluribus, iisque ſummis ICtis, demonſtratum eſt, [p] tum in noſtra quoque ſpecie, ad aſſequendam Paulli mentem, tutiorem modum fore crediderim, quam ſi cum CVIACIO, [q] HVBERO, [r] aliisque, ex rubrica tituli Pandectarum de Seruitutibus, cui hanc legem inſerere compilatoribus placuit, rem definire velimus. Enimuero, pleraeque, ex iſto Lib. XV. ad Plautium, in opere Digeſtorum conſeruatae particulae, nos docebunt, quod Paullus ibidem potiſſimum in exponendo ſeruitutum ruſticarum

p) *vid.* BRVNQVELLI *hiſt. iur. P. II. cap. 4. §. 28. ſeqq. et* LABITTI *vſus ſui indicis legum.*

q) *Obſeruat. L. XXIV. cap. 22.*

r) *all. Diſſertat. 2, c. I. §. 4.*

Digitized by Google

carum iure occupatus fuerit. Sic in L. 6. D. *de Seru. praed. ruſt.* de iure calcis coquendae, arenae fodiendae, paſcendi pecoris; in L. 35. D. *eod. tit.* de aquaeductu; in L. 8. et 10. D. *quemadm. Seruit. amitt.* de viae et itineris iure; ac in L. 12. D. *de aqua et aquae pluu. arc.* de aquae hauſtu, et pluribus agitur, quae cuncta conceptis verbis ad iura ruſticorum praediorum VLPIANVS [s] refert.

Inprimis autem illud praetereundum non eſt, quod naturalis fere ſermonis ſeries prodere videatur, noſtram Leg. 8. de Seruit. a fine memoratae L. 6. D. de S. P. R. eſſe auulſam. Vnde, ſi binas has leges rurſus coniungere, et vno legere ſpiritu velimus, adhuc pateſcere euidentius poterit, Paullo tantum de ſeruitutibus ruſticis ſermonem fuiſſe. Etenim in cit. L. 6. in qua conturbatum ſcripturae ordinem emendare tentauit GERARDVS NOODT, [t] iura ſaltem praediorum ruſticorum tractari, ſatis nos admonebunt, cum, quod antea dixi, ſeruitutum, quae ibi adducuntur exempla, tum aliquoties in illa occurrens vox *fundi*, ſub qua praedia ruſtica intelligi, nec vnquam praedia vrbana fundos appellari, contendit CVIACIVS. [u] Itaque legis 6. D. de S. P. R. a Digeſtorum archi-

s) *L. 1. et 3. D. de Seruit. praed. ruſtic.*

t) *Probabil. L. I. c. 3. §. 9.* u) *Obſeruation. L. XI. c. 36. add. L. 211. D. de verbor. ſign.*

Digitized by Google

architectis congruo ſatis loco inſertae, (dummodo L. 8. D. *de Seruitut.* ab hac materia non penitus diuulſa fuiſſet) hic ſenſus erit: Ius, quod poſſeſſori fundi, i. e. ruſtici praedii, in alieno conceſſum eſt, ſi nihil plane ad fundi vſum conducat, vſusfructus videtur; Sin meliorem praediorum (puta ruſticorum; vt enim cum WAECHTLERO [x] legamus: *perſonarum*, pro: *praediorum*, opus haut eſſe videtur) cauſam faciat, ſeruitus (ſcilicet ruſtica) erit: tametſi potiſſimum perſonae contineat commoditatem, veluti, vt tugurium mihi habere liceat in tuo, ſi habeam paſcui ſeruitutem, aut pecoris appellendi, vt, ſi hiems ingruerit, habeam, quo me recipiam. Nunc annectamus, quod in lege noſtra VIII D. de Seruitut. habetur: ſed vt pomum decerpere, ſpatiari et coenare in alieno liceat, ſeruitus imponi non poteſt; et nullo apparebit negotio, Paullum intelligere ſaltem illam, de qua ipſi in antecedentibus ſermo fuit, ſpeciem, ſeruitutem ſcilicet ruſticam.

Quo quidem modo ratione non carebit Iureconſulti aſſertum. Cum enim praedium ruſticum ad oeconomicum vſum, agriculturam inprimis, et rem pecuariam ſit deſtinatum, [y] eius natura fer-

x) *in notis ad Gerardi Noodt probabil. L. I. c. 3.*

y) *vid. L. 180. et 211. D. de verb. ſign. add.* VINNII *comment. ad §. 1. I. de Seruitut. et* HEINECCII *not. ad h. l.*

re non videtur iſtam mollitiem, vt merum quoddam voluptatis exercitium, nihil ad fructum huius praedii attinens, quodque ordinarie vix appetere creditur maſcula ruſticorum

Proles, Sabellis docta ligonibus,
verſare glebas: et ſeuerae
matris ad arbitrium reciſos
Portare fuſteis: ſol vbi montium
Mutaret vmbras, et iuga demeret
Bobus fatigatis, amicum
Tempus agens, abeunte curru, z

nihilominus iure ſeruitutis ruſticae permittatur. Igitur ex mente Paulli poſſeſſori praedii mere ruſtici, conceſſus in alieno voluptatis vſus, pro ſeruitute perſonali, et vſufructu, qui voluptatis quoque cauſa conſtitui poteſt, a habebitur magis, quam pro iure iſtiusmodi fundi, cuius vtilitatem tantum ex reditu aeſtimamus, ita vt ex vrbanis oblectamentis melior iſtius cauſa fieri non cenſeatur.

At longe alia vrbanorum praediorum eſt conditio, quae ad commoditatem potius, quam ad fructum ferendum, comparantur,

z) HORATIVS *Carminum L. III. Od. VI.*

a) *vid.* ILLVSTRIS CRELLII *diſſ. de vſufructu praedii voluptarii. p.* 15.

Digitized by Google

tur, et nonnunquam, vt VLPIANVS [b] nos docet, voluptati tantum deſeruiunt. In his grata amoenitatum varietas domino pro quaeſtu eſſe, nec vllis parci ſumptibus ſolet, vt, inter reliquas oblectamentorum viciſſitudines,

- - - latius
Extenta viſantur Lucrino
Stagna lacu, platanusque caelebs
Euincat vlmos: tum violaria, et
Myrtus, et omnis copia narium,
Spargant oliuetis odorem,
Fertilibus domino priori;
Tum ſpiſſa ramis laurea feruidos
Excludat ictus - - -

de quibus iam ante Paulli tempora dudum teſtatus eſt HORATIVS. [c] Quae igitur obſtabit difficultas, quo minus noſter, ad augendam iucunditatem praedii, permittere videatur poſſeſſori, vt huic, etiam in ſucceſſorum fauorem, a vicino ſuo, pomi decerpendi, ſpatiandi, aut coenandi, facultatem impetrare liceat, eodem ſeruitutis realis iure, quo aliae complures apud Romanos

 exiſte-

b) *L.* 198. *D. de Verbor. ſign.*
c) *Carmin. L. II. Od. XV.*

exiſtebant vrbanae ſeruitutes, in quibus amoenitas, et honeſtae voluptatis vſus, non ſolum cauſa, ſed et ſola cauſa fuit; ſicut optime obſeruat laudatus NOODT,[d] qui, inter reliqua exempla, iſtam VLPIANI[e] ſpeciem vrget, de ſeruitute, vt liceat mihi tigna immittere in vicini parietem, ſupraque ea tigna porticum ambulatoriam facere; et acute addit: *Si ea valet, cur non ſimiliter valeat ſeruitus, vt ſpatiari, vt ambulare mihi in tuo liceat. Non enim intereſt, vtrum in porticu, an in fundo ambuletur; nec magis ad praedii vtilitatem, aut neceſſitatem, pertinet, quam ius in alieno ſpatiandi ſine porticu.* Quod argumentum, ZACHARIAS HVBERVS,[f] quantumuis in refellenda Noodtii opinione laboret, ſatis diſcuſſiſſe non videtur.

Certe adeo moroſum non fuiſſe Paullum, vt innocentem, ex alieno praedio, fructum voluptatis prorſus inuidere velle credendus ſit, cum ex iure proſpectus, quod is probat,[g] tum vel ex eo intelligimus, quod idem ille, licet interdictum quod vi aut clam, ſi quis arbores non frugiferas ceciderit, ordinarie tantum domi-

d) *Probabil. L. I. c. 2.*
e) *L. 8. §. 1. D. ſi ſeruit. vind.*
f) *all. Differt. §. 18.*
g) *L. 16, D. de Seru. praed. vrb.*

Digitized by Google

domino tribuat, tamen, ſi amoenitas quaedam ex huiusmodi arboribus praeſtetur, etiam fructuarii intereſſe *propter voluptatem et geſtationem*, ideoque interdicto locum fore, exiſtimat. [b]

Sed occurrendum eſt dubio, quod nullam praedii vtilitatem continere videatur ſeruitus noſtra voluptaria, cum tamen ipſe PAVLLVS deſideret, vt ſeruitutes meliorem praediorum cauſam faciant. [i] Inprimis HVBERVS, [k] vt demonſtret, ſpecies in L. 8. D. de Seruit. propoſitas, reales ſeruitutes eſſe non poſſe, definitionem vrget, qua ſeruitus eſt ius in re aliena, vi cuius dominus in ſuo aliquid pati vel non facere, *in alterius vtilitatem*, cogitur. Deinde ad CICERONIS [l] iudicium prouocat, qui ſeruitutem appellari ſeruitutem poſſe negat, ſi non ſeruiat, i. e. ſi non vtilis mihi aut rebus meis ſit. Tandem, cum VLPIANO, [m] tum PLINIO, [n] atque GELLIO, [o] teſtimonium denunciat, quo fieri fides poſſit, voluptatem ab vtilitate diſcrepare.

 Haec

b) *L. 16. §. 1. D. quod vi aut clam.*
i) *L. 6. D. de Seruit. praed. ruſt.*
k) *cit. diſſ. §. 2. ſeqq.*
l) *in Orat. pro Plancio.*
m) *L. 3. §. 4. D. de in rem verſ.*
n) *L. III. epiſt. VIII.*
o) *L. XVI. cap. XVIII.*

Digitized by Google

Haec tamen omnia coniecturam meam non ferire crediderim. Equidem melior cauſa dicitur, ſi vtilitatis quid accedit, vt a POMPONIO [p] diſcimus. Praeterea nec multum intercedo quod ad ſeruitutis finitionem, nec in hac cauſa omnino arbitrium recuſo Tullii; quamuis huic, num vere inter Iureconſultos numerandus ſit, ſatis veroſimilem ſtatus controuerſiam mouerit CORNELIVS VAN BYNKERSHOEK. [q] Denique nec illud renuo, quod vtilitas freq nter opponi voluptati ſoleat. Hoc enim, inter alia, ex diſcrimine inter vtiles et voluptarias impenſas intelligitur. [r] At hoc vellem, vt probatum dediſſet Huberus, omnem vtilitatem ſolo quaeſtu abſolui, nec vnquam, praeſertim ex animo vtentium et voluntate dominorum, [s] voluptaria pro vtilibus accipi. Si ipſam vocis notionem conſideres, vtile eſt, quod vſum praeſtat. Iam aliquando illum quoque vti re dicimus, qui voluptatem exinde percipit, et genio indulget. Quorſum illud pertinet, quod apud PLAVTVM in CAPTIVIS [t] eſt:

Dicam

p) *L. 5. D. de in diem addict.*

q) *in Praetermiſſ. ad L. 2. D. de orig. iur. §. 46.*

r) *L. 7. 10. 14. D. de impenſ. in res dotal. L. 79. D. de verb. ſignif.*

s) *v.* ILLVSTRIS CRELLII *all. diſſ. de vſufr. praedii volupt. p. 13. ſeq.*

t) *Act. IV. Scen. IV.*

Dicam vt ſibi penum aliud ornet, ſiquidem SESE VTI VOLET.

et in MILITE GLORIOSO:[u]

Es, bibe, animo obſequere mecum, atque onera te hilaritudine.

Liberae ſunt aedes: liber ſum autem ego: ME VTI VOLO *libere:*

Imo vero, vt rem propius tangam, ſub vtilitatis appellatione haut raro artis noſtrae magiſtris generatim veniunt cuncta, quae noſtra interſunt, vt variis ex legibus obſeruat BARNABAS BRISSONIVS.[w] Quae obſeruatio inprimis in ſeruitutum doctrina vſum praeſtabit. Neque enim ad imponendam ſeruitutem ſemper requiri, vt vtilitatem, in ſenſu ſtricto ſumptam, exinde capiamus, luculentiſſime fatetur LABEO,[x] *ſeruitutem,* inquiens, *imponi poſſe, etſi non vtilis ſit,* hac ſuperaddita cauſa, quod *quaedam habere poſſimus, quamuis ea nobis vtilia non ſint.* At, ſi nihil vicinorum interſit, tunc demum non valituram ſeruitutem, POMPONIVS reſpondet.[y] Vnde, ſi natura praedii patiatur, puta, ſi vrbanum illud

u) *Act. III. Scen. I.*

w) *de verbor. ſignificatione, ſub voce : vtilitas.*

x) *L. 19. D. de Seruitut.*

y) *L. 15. D. de Seruitut.*

Digitized by Google

lud ſit, valebit ſeruitus voluptaria, ſiquidem, quod PAVLLVS ipſe ait, [z] etiam ob voluptatem noſtra intererit. Et quidni refe- rat, vt praedium ad poſſeſſorum recreationem, nonnumquam o- mni quaeſtu potiorem, deſtinatum, compluribus oblectationum varietatibus, tam nobis, quam ſucceſſoribus noſtris, gratius ac iu- cundius efficiatur? Quodſi adhuc obuertas, haec poſſeſſoris qui- dem, non autem praedii intereſſe poſſe: id tantum demonſtres, velim, magis intereſſe praedii, vt proſpectum, aquaeductum ad amoenitatem, aut porticum ambulatoriam, de quibus ſupra di- ctum eſt, habeat poſſeſſor. Potius, ſi rem recte cogitemus, in nul- la omnino ſeruitute ipſius praedii, quod ſenſu cuiusuis vtilitatis caret, intereſſe poterit, verum, intuitu praedii, hominum, qui poſſident, quorum gratia, vt IVSTINIANVS ait, [a] natura omnia comparauit.

Neque etiam diſcrimen inter amoenitatem, et voluptatem, tantum erit, ut cum HVBERO, [b] et aliis, [c] iſtam quidem ad praedii vtilitatem, hanc autem vnice ad perſonam referamus. Vtramque enim

z) *L. 16. §. 1. D. quod vi aut clam.*

a) *§. 37. I. de rer. diuiſ.*

b) *cit. diſſert. §. 9.*

c) *vid.* WILLENBERGI *diſſ. de iure amoenitatis. Cap. I. §. 6 et 7. hab. Gedani an.* 1718.

Digitized by Google

enim proprie ad perſonas pertinere, accurate ILLVSTRIS RIVINVS obſeruat. d) Quid, quaeſo, amoenitas praedii iuuabit, niſi ſit, qui illam perſentiſcat, et de ea gaudere poſſit? Hoc autem, de quo gaudemus, idem illud eſt, quod, ſi TVLLIO e) obtemperemus, voluptatem dicimus. Inſtat quidem HVBERVS, f) amoenitatem recipere ciuilem aeſtimationem, quia fundus inde pretioſior fieret, quod adfirmari non poſſet de iis, quae in noſtra L. 8. D. de ſeruit. tractarentur, ſpeciebus, vnice voluptati perſonali deſeruientibus. At enim vero, aut omnia me fallunt, aut haec differentia nulla eſt. Nam, ſi auarum fingamus emptorem, is quantamcunque amoenitatem praedii ne triobolo quidem redimet, quia cuncta ad quaeſtum refert. Sin venerit, qui praedium vrbanum quaerat, amoenis iucunditatum viciſſitudinibus commendabile, vt habeat, vbi interdum genio indulgere, et animum viresque reficere poſſit, is voluptarias etiam ſeruitutes, cum praedio coniunctas, non in minimo pretio habebit.

d) *in diſſ. de aequali iure dominantis et ſeruientis praedii, ſi paſcua non ſufficiant. hab. Lipſiae an.* 1738.

e) *de Finibus L. I. c.* 58. *et L. II. c.* 12.

f) *all. loc*

Digitized by Google

Sed breuis temporis vſura copioſiorem argumenti expoſitionem in praeſenti non admittit; licet inutilis opera non ſit habenda, quae in inueſtiganda voluptariarum ſeruitutum natura ponitur. Quis enim eſt rerum forenſium adeo ignarus, vt inter iura perſonae, et ea, quae cum re ad quemlibet poſſeſſorem tranſeunt, nihil interfore diſcriminis exiſtimet. Equidem cordatiores ICti cum ILLVSTRI LEYSERO noſtro,[g] fatentur,[h] Romanorum, in doctrina de ſeruitutibus, ſubtilitates, in foris Germaniae attendi non debere. Vnde apud nos conſiſtet ſeruitus voluptaria, praedio conceſſa, et, ſi hoc pacto ſemel conſtituta ſit, a futuris etiam poſſeſſoribus recte exercebitur, quicquid in contrarium ſubtilis Paullus opinatus fuiſſet. Attamen, cum auctoritati iuris Romani permulti magis fere, quam ipſis Germanorum moribus, confidant, et ea pleriſque, cum HEINECCIO,[i] communis doctrina ſit, quod in iis, quae ius Germanicum non definiuit, etiam quod ad ſeruitutes, ius Romanum ſit receptum, optime ſoluta ambiguitas videbitur, num valere ſeruitus voluptaria realis apud nos poſſit, nec ne, ſi ad fidem pro-

babile

g) in Medit. ad Pand. Spec. CVII. med. 1.
h) conſ. TITIVS *in iur. priuat. L. III. c. 13. §. 13.*
i) Element. iur. german. L. II. tit. V. §. CXXXIX.

Digitized by Google

babile fiat, praeter ſimplicitatem morum Germaniae, Romanorum prudentum quoque ſententias hocce ſeruitutis genus comprobaſſe.

Iam vero illud ipſum, cuius gratia hoc, quicquid eſt, ſcriptionis, in publicum prodire paſſus ſum, paucis adhuc explicandum ſupereſt. Scilicet IMMORTALIS NVMINIS prouidentia factum eſt, vt POTENTISSIMO REGI AC PRINCIPI NOSTRO, FRIDERICO AVGVSTO, ante quoddam tempus, TITVLORVM, quae in Digeſtis DE VERBORVM SIGNIFICATIONE ET REGVLIS IVRIS continentur, in hac academia publice docendorum, MVNVS, mihi demandare, ſimulque locum atque ſuffragium in academico Senatu noſtro concedere, clementiſſime placuerit. Quam inſignem plane INDVLGENTISSIMI PRINCIPIS munificentiam, vt deuotiſſima religione veneror, ita meum eſt, vt, ex inſtituto maiorum, oratione publica, nouum munus rite capeſſam, meaeque, cum, in PRINCIPEM OPTIMVM, pietatis, tum in Patronos meos, obſeruantiae, publicum edam documentum. Hoc autem officio, PROXIMO IOVIS DIE, bono cum Deo, defuncturus ſum. Quare, ne actui deſit celebritas, TE, RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICE, VOS, ILLVSTRISSIMI

COMI

Digitized by Google

COMITES, VOS, PATRES CONSCRIPTI, VOS, OMNIVM ORDINVM ANTISTITES, VOS etiam, GENEROSISSIMI NOBILISSIMIQVE ACADEMIAE NOSTRAE CIVES ac HOSPITES, tandem vos omnes, QVOTQVOT MVSIS NOSTRIS BENE CVPITIS, quam decentiſſime rogo, velitis, iſto die, me, oratorem licet inexercitatum, at omnis tamen obſeruantiae ſtudioſiſſimum, DE HIS, QVI IN IVRISPRVDENTIA NIMII SVNT, verba facturum, benigne audire, VESTRAQVE exoptatiſſima praeſentia hanc ornare panegyrin. Ego vero per omnem vitam in hoc elaborabo ſollicite, vt in VOBIS ſuſpiciendis, obſeruandis, colendisque, cum quolibet de principatu decertare queam.

P. P. Dom. Iubilate, d. XIII. ante Kal. Mai. A. R. G cIↃ IↃ cc L

VITEMBERGAE
PRELO EPHRAIM GOTTLOB EICHSFELDI
ACADEMIAE A TYPIS

A61147£989

Digitized by Google

Digitized by Google